

Teollisuuspoliittisen strategian laatiminen

Kansliapäällikkö Timo Jaatinen, TEM

Sidosryhmätilaisuus 20.9.2024

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

USA:ssa IRA-lakipaketti on siivittänyt teollisuuden hurjaa investointibuumia

Figure 1: Real Total Manufacturing Construction Spending

Billions of 2022 U.S. Dollars

Notes: Value of Private Construction Put in Place for Manufacturing, U.S. Census Bureau. Monthly at a seasonally adjusted, annualized rate. Nominal spending deflated by the Producer Price Index for Intermediate Demand Materials and Components for Construction, Bureau of Labor Statistics.

Kuvassa Yhdysvalloissa tehdyt reaaliset (inflaatiokorjatut) investoinnit teollisuuden rakennushankkeisiin. Vuosisumma lähellä 200 miljardia dollaria, noin 0,8 % Yhdysvaltain BKT:stä. Lähde: U.S. Treasury.

- Inflation Reduction Act (IRA) voimaan elokuussa 2022
- Tarkoituksena hidastaa inflaatiota, ja vähentää päästöjä lisäämällä investointeja puhtaaseen tuotantoon
- Verohelpotuksia, suoria tukia ja lainoja
- Paketti kooltaan vajaat n. 400 miljardia dollaria, teollisuuden osuus 67-183 miljardia dollaria*
- Investointeja tehty etenkin sähköautojen, akkujen sekä aurinko- ja tuulivoimaloiden tuotantoon
- Myös kemianteollisuudessa investoinnit kasvaneet

* Eri instanssien arvioita siitä, kuinka paljon tuista kohdistuu teollisuudelle

Saksa tukikilpailussa Yhdysvaltain jäljillä

- Energiakriisissä Saksan tukipaketti kansalaisille ja yrityksille 200 miljardia* (n. 5 % BKT:sta)
- Lisäksi Saksa varannut 212 miljardia ilmasto- ja muutosrahastoonsa vuosille 2024–2027
  - Paketista rahaa mm. akku- vety- ja puolijohdeteollisuudelle
  - Lisäksi tuetaan teräs-, paperi- ja kemianteollisuuden yrityksiä tuotannon päästöjen vähentämisessä
  - Esim. Thyssenkruppille 2 miljardia rahaa vihreän terästehtaan rakentamiseen
  - Taiwanilaiselle siruvalmistajalle TSMC:lle 5 miljardin ja Intelille 10 miljardin suorat tuet
- Näiden ohella Saksa alentaa yritysverotusta 7 miljardilla per vuosi vuosina 2024–2027

* Pakettia ei ole kuitenkaan käytetty täysimääräisesti: <https://www.euractiv.com/section/economy-jobs/news/lions-share-of-german-e200bn-aid-package-to-remain-unused/>.

Sustainability

Germany launches \$53 billion scheme to help stricken industry decarbonise

By Christoph Steitz and Andreas Rinke

June 5, 2023 4:10 PM GMT+3 · Updated 4 days ago

[1/3] A general view of a cooling tower at the Schwarze Pumpe power station, in Spremberg, Germany, September 2, 2022. REUTERS/Christian Mang/File Photo

Lähde: Tesi

EU:n teollisuuspolitiikka valinkauhassa

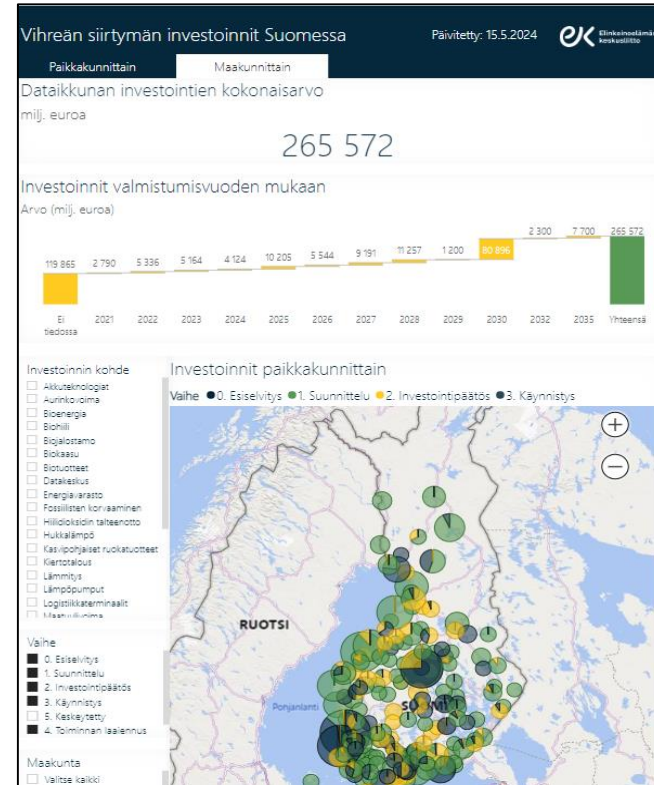
- Teollisuuspolitiikassa erityisesti Draghin raportti antaa suuntaa UVDL:n toisen komission agendalle –peräänkuuluttaa entistä paremmin koordinoitua EU-tason teollisuuspolitiikkaa.
- Uusi komissio tulee olemaan ”investointien komissio”, EU-rahoituksen rooli tässä yksi merkittävimmistä kysymyksistä, mm. Euroopan kilpailukykyrahasto. Julkisen rahoituksen keinovalikoima yksi poliittisimmista kysymyksistä.
- Vähähiilistymisen ja kilpailukyvyn yhteenkytkentä sekä Clean Industrial Plan, joka näyttää pysyvän Green Dealin viitoittamalla tiellä. Keskiössä on varmistaa yrityksille pääsy edulliseen, kestävään energiaan ja raaka-aineisiin. Industrial Decarbonisation Accelerator Act tukemaan teollisuuden siirtymää ja kanavoimaan investointeja infrastruktuuriin ja energiaintensiivisille sektoreille.
- Julkisten tukien käyttö enemmän IPCEI-tyyppisiin projekteihin ja samalla prosessin yksinkertaistaminen, rahoituksen saamisen nopeuttaminen ja soveltamisalan laajentaminen strategisten investointien edistämiseen paremmin sopivaksi. Ensimmäiset projektiehdotukset alkuvuodesta 2025. Esim. uusi puolijohteiden fast-track IPCEI, jota rahoitettaisiin EU:n budjetista.
- Innovaatioiden merkitys sekä teollisuuden tarvitsema osaaminen tulee olemaan keskiössä, samoin energiaverkot ja energian hinta.

Suomessa vireillä investointiaikeita noin 270 mrd€

- vain pienestä osasta tehty investointipäätös

Merituulivoima	103 140 M€
Maatuulivoima	94 928 M€
Vety	14 311 M€
Siirtoverkko	8 000 M€
Akkuteknologiat	7 870 M€
Teräs	6 130 M€
Biojalostamo	5 800 M€
Aurinkovoima	4 167 M€
Fossiilisten korvaaminen, lämmitys, hukkalämpö ja lämpöpumput	3 949 M€
Energiavarasto	3 158 M€
Mineraalisektori	2 600 M€
Datakeskus	1 500 M€
Ydinvoima	1 000 M€
Biotuotteet	793 M€
Kiertotalous	678 M€
Biokaasu	596 M€
Tekstiilikuidut	431 M€
Muut	352 M€
Lämpöpumput	324 M€
Hiilidioksidin talteenotto	200 M€

Lähde: [EK:n vihreän siirtymän investointien dataikkuna](#)

Toimintaympäristön muutokset haastavat Suomen päivittämään teollisuuspolitiikkaa

- Valtion rooli yrityssectorilla on vahvistunut, johtuen kriiseistä (pandemia, Venäjän sotatoimet...) sekä pidempiaikaisista kehityskuluista (digitalisaatio, ilmastonmuutos, geopoliittiset jännitteet...)
- Markkinoiden toimivuutta painottavan politiikan rooli on pienentynyt ja kilpailukyvyn puutteita paikkaavat valtiontuet ja protektionismi kasvaneet
- Suurvaltojen kilpailu näkyy monenkeskisen sääntöjärjestelmän ongelmina ja maailmantalouden blokkiutumisenä. Heijastuu kaupan avoimuuteen ja arvoketjujen toimintaan.
- EU:n viitekehys teollisuuspolitiikalle on muutoksessa: mitä tuo European Industrial Deal?
- ETS-ilmajäsenyyden päättymisen 2034 on ankara kannustin hiilivapaaseen tuotantoon
- Investointikustannusten nousu on saanut investoijat epäröimään
- Osaajien saatavuus pullonkaulana monilla aloilla
- Samalla Suomen tulee kyetä vauhdittamaan kasvua julkisen talouden tasapainottamiseksi.
- Uhkien rinnalla on myös mahdollisuuksia, liittyen mm. puhtaan siirtymän investointiaaltoon, Nato-jäsenyyden mahdollistamiin kumppanuuksiin (jäänmuurtajat, kvantti...)

Teollisuuspoliittisen strategian lähtökohdat

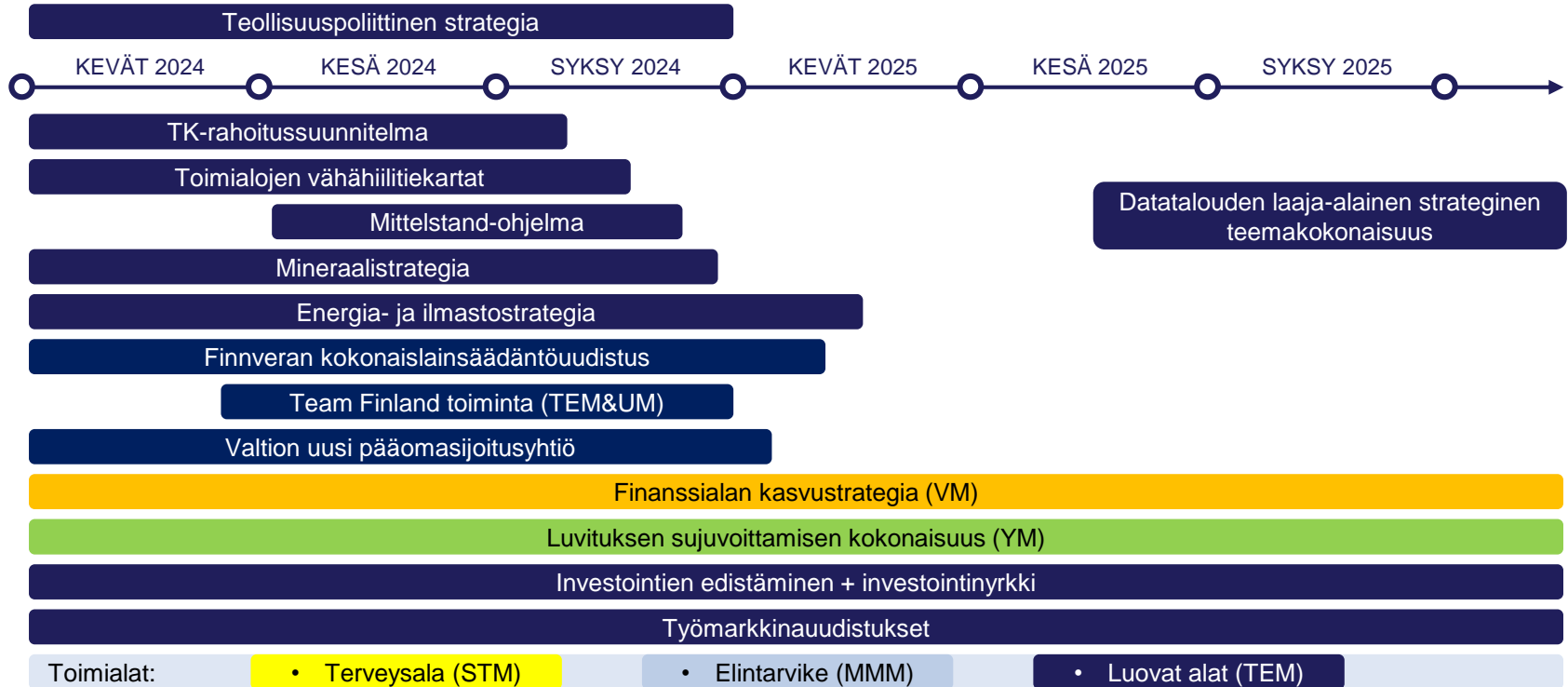

Hallitus laatii pitkäjänteisen teollisuuspoliittisen strategian, joka sisältää vientiteollisuudelle olennaiset politiikkakokonaisuudet, kuten logistiikan, ja jonka tavoitteena on kasvuhakuisten, työllistävien ja vientiin tähtäävien yritysten kasvu sekä teollisten työpaikkojen säilyminen Suomessa.

- Tavoitteena on tukea yritysten kestävästä kasvusta ja kansainvälistymisestä sekä laajemmin elinkeinorakenteen uudistumista, erityisesti liittyen puhtaasta siirtymään globaaliin investointiaaltoon
- Strategian ytimessä on globaalin kilpailutilanteen ja geopolitiikan muutoksiin vastaaminen ml. tukikilpailun muutokset.
- Strategia kokoaa yhteen Suomen teollisuuden uudistumisen ja kasvun strategisen agendan ja antaa johdonmukaisen kokonaiskuvan hallituksen teollisuuspolitiikan painopisteistä ja keinoista.
- Strategia laaditaan yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa varmistaen, että kasvun edellytyksiin vaikuttamisen agendasta on yhteinen näkemys.
- Strategia antaa pohjaa Suomen vaikuttamistoimenpiteille EU:n teollisuuspolitiikassa ja siihen liittyvissä lainsäädäntöaloitteissa.
- Työssä huomioidaan yhteydet muihin hallitusohjelmakirjauksiin, kuten energia- ja ilmastostrategian päivittämiseen, mineraalistrategiaan, TKI-politiikkaan, julkisten pääomasijoitusyhtiöiden yhdistämiseen sekä teollisuuden ilmastotiekarttojen päivitykseen.

Keskeisiä hallitusohjelman toimenpiteitä kestävän kasvun vauhdittajaksi

Kehysriihen kasvupaketti 04/24

Suurten teollisten investointien verohyvitys

- Tavoitteena saada sähköä hyödyntäviä suuria teollisia investointeja liikkeelle. Verohyvitys EU:n TFTP:n puitteissa 31.12.2025 mennessä päätetyille investointihankkeille, yritys saisi vähentää osan investointikustannuksistaan yhtiön maksettavaksi tulevasta yhteisöverosta.

Valtion uuden yhdistetyn pääomasijoitusyhtiön toimintakyvyn vahvistaminen

- Vahvistetaan uuden Tesi-konsernin mahdollisuuksia edistää teollisuuspoliittisten kärkihankkeiden toteutumista allkoimalla valtion sijoitusomaisuutta uudelleen yhteensä 300 milj. eurolla (100 milj. €/v) uudelle pääomasijoitusyhtiölle.

Fingridin ja Gasgridin investointikyvystä huolehtiminen

- Huolehditaan Fingridin ja Gasgridin investointikyvystä, jotta verkot eivät muodostu markkinoiden tarvitsemien investointien pullonkaulaksi missään päin Suomea.

Talous- ja tuottavuuskasvun tukeminen T&K-panostuksilla

- Valtion T&K-panostusten kasvattaminen erityisesti yritysten T&K-toiminnan tukemiseen, parlamentaarisesti sovitun T&K-menojen 4 % tavoitteen mukaisesti.

Telpo-strategian ohjausryhmä

Tehtävänä vuoden 2024 aikana

1. Muodostaa kokonaiskuva suomalaisen teollisuuden tilanteesta muuttuvassa globaalissa toimintaympäristössä.
2. Laatia ja koota yhteen suomalaisen teollisuuden uudistumisen ja kasvun tavoitteet, painopisteet sekä toimenpidekokonaisuudet.
3. Koordinoida kokonaisuus suhteessa muihin meneillään oleviin merkittäviin hallitusohjelmatoimenpiteisiin.
4. Luoda pohja Suomen vaikuttamistoimenpiteille EU:n teollisuuspolitiikassa ja siihen liittyvissä lainsäädäntöaloitteissa.

Jäsenorganisaatiot

EK, Energiateollisuus ry, Kemianteollisuus ry, Teknologiateollisuus ry, Metsäteollisuus ry, Keskuskauppakamari, Teollisuusliitto ry, Akava ry, PALTA ry, LVM, MMM, OKM, TEM, UM, VM, YM, Business Finland, Finnvera, VTT, Tesi, ELY-keskukset

- puheenjohtaja kansliapäällikkö Timo Jaatinen, TEM
- varapj johtaja Matti Mannonen, Teknologiateollisuus ry

Teollisuuspoliittisen strategian neljä osatavoitetta

1. Tukea perinteisten vahvojen teollisuudenalojen uudistumista niiden tuottavuuden ja jalostusarvon kasvattamiseksi ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi
2. Edistää uusien alojen vahvistumista merkittäviksi teollisuuden kasvualoiksi, monipuolistamaan elinkeinorakennetta
3. Saada Suomeen investointeja vahvistamaan teollista perustaa
4. Varmistaa teollisuuden tarvitsemien osaajien saatavuus

Politiikkatoimia edellyttävät kysymykset

Strategian tavoitteisiin liittyen on tunnistettu seuraavat avainkysymykset, joihin vastaamiseksi haetaan vaikuttavimpia toimenpiteitä:

1. Investointien saaminen Suomeen valtiontukikilpailun hallitsemassa toimintaympäristössä
2. Vientiteollisuuden kotimaista arvonnisää ja jalostusarvoa parhaiten tukevat politiikkatoimet
3. Murrosteknologioiden, datan ja tekoälyn hyödyntäminen teollisuuden uudistumisessa ja uusien kasvualojen synnyttämisessä
4. Puhtaan siirtymän tarjoamien liiketoimintamahdollisuuksien ja kiertotalouden vauhdittaminen
5. Logistiikan, infrastruktuurin ja teollisten keskittymien kehittäminen investointien saamiseksi Suomeen
6. Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen
7. Julkisten rahoittajien rahoituspolun kehittäminen ja yksityisen rahoituksen kasvattaminen
8. T&K-rahoituksen suuntaaminen parhaiten tukemaan teollisuuden uudistumista kansallisia vahvuuksia hyödyntäen ja monivuotisen T&K-rahoitussuunnitelman asettamissa puitteissa

Toimenpidesuosittelusten laatiminen

- Strategian tavoitteiden kannalta on jo käynnissä useita merkittäviä toimia (esim. luvituksen sujuvoittaminen): nämä todetaan kunkin kysymyksen/teeman osalta.
- Ehdotetaan lisätoimia haasteisiin, joissa julkisen vallan toimilla voidaan tuottaa lisäarvoa suomalaiselle teollisuudelle
- Kunkin teeman osalta tuotetaan näkemystä Suomen EU-vaikuttamisen tueksi

- Strategia perustuu **ensisijaisesti horisontaalisiin**, uudistumista tukeviin toimenpiteisiin, joilla kohennetaan teollisuuden yleisiä toimintaedellytyksiä ja vaikutetaan yritysten toimintaympäristöön toimialasta riippumatta, vääristämättä markkinoita.
- Mikäli strategiassa ehdotetaan **kohdennettuja toimenpiteitä**, tulee niiden ratkaista tehokkaasti joku tunnistettu ongelma, joka ei ratkea yksityisten markkinoiden toimesta.
- Toimenpiteiden osalta pyritään kuvaamaan tavoitteet, seurantamittarit, aikataulut sekä vastuutahot.